
Mormintele sarmatice de pe situl 3 DLDN69-A1 Timiș

Lavinia Maria BRÂNDUȘAN

arheolog S1

lavimaria12012@gmail.com

Rezumat

Situl 3 a fost descoperit în județul Timiș, în apropierea localităților Covaci și Cernăteaz, datorită construirii drumului de legătură între DN69 și autostrada A1. Cercetarea în teren a scos la lumină 8 morminte sarmatice de inhumație. Orientarea mormintelor este pe direcția S–N, mai puțin trei dintre acestea care au orientarea pe direcția V–E. Ca inventar funerar s-au identificat mai multe piese de podoabă precum fibule, brățări, inele, mărgele; obiecte de uz casnic – cuțit, vase ceramice; unelte agricole – seceră și o singură monedă.

Fibulele sunt două la număr, una din fier cu lungimea de 5 cm, resortul măsoară 3,5 cm, arcul are dimensiuni în secțiune de 1 x 0,5 cm, secțiunea fiind ovală. Capul fibulei este reprezentat printr-un buton cu diametrul de 0,7 cm și o fibulă de bronz de tip 32a2a1. Brățări s-au identificat în număr de 4, două din ele fiind decorate. S-au găsit două inele în mormântul Cx 75/M5, unul tip verigă și celălalt în formă de bandă. Mărgelile sunt din sticlă monocromă, opacă de formă globulară, biconice, dreptunghiulare cu 4 și 6 fațete, ele variind în culoare de la alb, albastru, verde, portocaliu, vișiniu și negru. Pe lângă mărgelile din sticlă s-au identificat câteva mărgele confecționate din calcar. Dintre piesele folosite în uz casnic s-a identificat o lamă de cuțit și 4 vase, unul fiind modelat cu mâna, celelalte 3 sunt modelate la roată din pastă cenușie. Singurul obiect agricol este o seceră găsită în mormântul Cx 73/M4. În sit s-a identificat o singură monedă, un denar a cărei fațete sunt mult corodate.

Cuvinte cheie: morminte, fibulă, mărgele, brățări, monedă.

The Sarmatian Graves from the Site 3 DLDN69-A1 Timiș

Abstract

Site 3 was discovered in Timiș County, near the towns of Covaci and Cernăteaz, due to the construction of the connecting road between DN69 and the A1 highway. Research in the field brought to light 8 Sarmatian inhumation graves. The orientation of the graves is in the S–N direction, less than three of them that have the orientation in the W–E direction. Several pieces of jewelry such as brooches, bracelets, rings, beads were identified as funerary inventory; household items – knife, ceramic dishes; farm tools – sickle and a single coin.

The brooches are two in number, one of iron with a length of 5 cm, the spring measures 3.5 cm, the spring has dimensions in section of 1 x 0.5 cm, the section being oval. The head of the brooch is represented by a button with a diameter of 0.7 cm and a bronze brooch of type 32a2a1. Bracelets were identified in number of 4, two of them being decorated. Two rings were found in grave Cx 75/M5, one ring type and the other band type. The beads are monochrome, opaque globular glass, biconical, rectangular with 4 and 6 facets, they vary in color from white, blue, green, orange, cherry and black. In addition to the glass beads, some beads made of limestone have been identified. Among the household pieces, a knife blade and 4 dishes were identified, one being hand-moulded, the other 3 being wheel-moulded from gray paste. The only agricultural object is a sickle found in grave Cx 73/M4. Only one coin was identified in the site, a denar whose facets are heavily corroded.

Keywords: graves, brooch, beads, bracelets, coin.

Introducere

Situl 3 a fost descoperit în județul Timiș, în apropierea localităților Covaci și Cernăteaz, datorită construirii drumului de legătură între DN69 și autostrada A1 (Planșa 1). Cercetarea terenului s-a desfășurat în anul 2021, timp în care s-au identificat și cercetat un număr de 79 de complexe din diferite epoci. Complexe de epocă romană, sec. IV p.Chr. s-au identificat în număr de 14 din care 8 sunt morminte de înhumăție (Planșa 3); două locuințe adâncite, o fântână și trei gropi menajere. Probabil, mormintele descoperite fac parte dintr-o necropolă de înhumăție care se extinde în afara limitei estice a suprafeței afectată de proiectul de infrastructură. Cercetarea s-a extins cu o zonă pe prelungire spre sud între km. 2+920 – 2+975 și spre nord între km. 3+175 – 3+260. Zona de prelungire s-a săpat în anul 2022, unde s-au identificat 47 de complexe din care 11 sunt de epocă romană. Din păcate, în această zonă cercetată nu s-au identificat morminte (Planșa 2).

Descrierea mormintelor

În șantierul arheologic au fost identificate morminte sarmatice de înhumăție, în număr de 8. Primul mormânt denumit Cx 27/M1 s-a conturat la adâncimea de -0,70 m de la decapare. Forma gropii de mormânt este dreptunghiulară cu colțurile rotunjite, măsurând dimensiuni de 1,90 m – 0,70 m și adâncimea maximă de -0,10 m de la nivelul conturării. Umplutura sedimentară este de culoare brun-cenușiu, compactă cu conținut de fragmente ceramice. Scheletul a fost depus în groapă simplă, în poziția decubit-dorsal, cu brațele întinse pe lângă corp, orientat pe direcția V–E. Oase sunt friabile, din schelet păstrându-se părți ale membrilor superioare cât și inferioare. Ca inventar s-a identificat o brățară de bronz la mâna dreaptă (Planșa 4).